

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 7 Mart 2019

Sayı : 8051

10160

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Utku ÇAKIRÖZER

Eskişehir Milletvekili

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Uygur Türklerinin temel insan haklarını ihlal eden uygulamaları son zamanlarda giderek ağırlaşmaktadır. Bölgedeki Uygur Türklerinin etnik, dini ve kültürel kimliklerini hedef alınması evrensel vicdanı yaralamaktadır.

Bölgede yaşananlara karşı zayıf tutumu ile eleştiren Dışişleri Bakanlığı'nın 9 Şubat 2019 yaptığı açıklama, Türkiye Cumhuriyeti'nin konu ile ilgili olarak bugüne kadar gösterdiği en net ve sert yanıt olarak değerlendirilmektedir. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hami Aksoy'un yaptığı açıklama, "21. yüzyılda toplama kamplarının yeniden ortaya çıkması ve Çin makamlarının Uygur Türklerine yönelik sistematik asimilasyon politikası insanlık adına büyük bir utanç kaynağıdır" ifadeleri kullanıldıktan sonra "Sincan bölgesinde yaşanan trajediyle ilgili görüşlerimizi Çin makamlarına her düzeyde dile getirdik" denilmiştir. Ancak açıklamada, duyulan rahatsızlığın hangi düzeyde iletildiğine ilişkin bir bilgilendirmeye ihtiyaç duyulmamıştır.

Açıklamada ayrıca, hapisteki halk ozanı Abdurrehim Heyit'in vefat ettiği bilgisi verilmiştir. Ancak Dışişleri Bakanlığı'nın bölgede yaşananlarla ilgili açıklamasına yanıt olarak Çin Halk Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçiliği'nden yapılan açıklamada, Heyit'in yaşamını yitirdiğine ilişkin açıklama yalanlanmıştır. Ardından Çin televizyonlarında da Heyit'e ait olduğu ve 10 Şubat'ta çekildiği iddia edilen bir video yayınlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin resmi makamlarının açıklamalarındaki bu çelişki giderilmemiştir. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun özel önem verdiğini belirttiği Pekin Büyükelçisi Abdulkadir Emin

Önen'in bakanlık yönetimine yönelik bilgilendirmesinde bir aksaklığın yaşandığı ortadadır.

Öte yandan Japonya, yabancı işçi alımlarında Türkiye'ye işçi kabul edilmeyecek ülkeler listesinde yer vermiştir. Dışişleri Sözcüsü Hami Aksoy, Japonya'nın bu kararına tepki gösteren bir açıklama yapmıştır. Bu kriz de Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun "en başarılı büyükelçimiz o" dediği Türkiye'nin Japonya Büyükelçisi Murat Mercan'ın sorumluluk bölgesinde yaşanmıştır.

Bu bağlamda;

1. Dışişleri Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği'nin açıklamalarında halk ozanı Abdürrahim Heyit'in sağlık durumu ile ilgili ortaya çıkan çelişkinin gerekçesi nedir? Resmi açıklamanın resmi olarak yalanlanmasında bakanlığınızın en başarılı ikinci büyükelçi kabul ettiği Pekin Büyükelçisi Abdülkadir Emin Önen'in sorumluluğu nedir? Heyit'in sağlık durumu ile ilgili son bilgi nedir?
2. Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki Uygur Türklerinin yaşadıkları ile ilgili olarak Çin Halk Cumhuriyeti makamları ile temas kurulmuş mudur? Kurulduysa, Türkiye Cumhuriyeti'nin yaşananlardan duyduğu rahatsızlık hangi düzeyde iletilmiştir?
3. Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşananlara tepki göstermekte neden bu kadar geç kalınmıştır?
4. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hami Aksoy'un yaptığı son açıklamada gösterilen sert tutumun daha önce sergilenmemesinin gerekçesi nedir? Geline aşamada Hükümetin, Uygur Türklerinin sorunlarının çözümü ile ilgili yol haritası nedir?"
5. Japonya'nın yabancı işçi alımlarından Türk işçileri çıkarmasında Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun 'en başarılı büyükelçimiz o' dediği Japonya Büyükelçisi Murat Mercan'ın sorumluluğu nedir?